

**Handläggare**  
Eva-Britt Leander  
Telefon: 08-508 03 246

**Till**  
Spånga - Tensta stadsdelsnämnd

## **Uppföljning av projektmedel för demokratisering mot radikalisering**

### **Förvaltningens förslag till beslut**

Stadsdelsnämnden godkänner projektredovisningarna och uppföljningarna av utdelade projektmedel till Islamiska förbundet i Järva och Islamiskt Kulturcentrum i Rinkeby.

Stadsdelsnämnden beslutar begära återbetalning med 29 000 kronor av de erhållna projektmedlen från Islamiska Förbundet i Järva då hela bidraget inte förbrukats.

Christina Heglert  
Stadsdelsdirektör

Toni Mellblom  
Avdelningschef

### **Sammanfattning**

Stadsdelsnämnden har bifallit ekonomiskt stöd till två moskéer på Järva avseende insatser för demokratisering mot radikalisering. Islamiska förbundet i Järva har fått ett bidrag om 140 000 kronor och Islamiskt Kultur Centrum i Rinkeby har fått 90 000 kronor.

Båda moskéerna har genomfört sina aktiviteter enligt sina föreslagna planer och under de förutsättningar som fastslogs vid beviljandet. Arbetet har strukturerats tillsammans med en referensgrupp i förvaltningen och redovisats/utvärderats utifrån på förhand givna kriterier. Ingen av organisationerna har lämnat in redovisning i tid enligt nämndens beslut. Islamiskt Kultur Center i Rinkeby inkom med redovisning den 18 december och Islamiska förbundet i Järva den 12 januari. Då projekttiden var satt till den 30 november accepterade förvaltningen att redovisningen lämnades under december månad för att organisationerna skulle kunna få med allt material i redovisningen.

**Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning**  
Avdelningen för stadsdelsutveckling

Fagerstagatan 15  
Box 4066  
163 04  
Telefon 08-508 03 246  
Växel 08-508 03 000  
eva-britt.leander@stockholm.se  
stockholm.se

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden godkänner redovisningen av projekten och uppmanar förvaltningen att fortsätta det positiva samarbetet för demokratisering mot radikalisering i samarbete med moskéerna och andra relevanta aktörer i stadsdelen men då inom det ordinarie linjearbetet.

## Uppföljningen

I uppföljningen framkommer det att moskéerna har planerat och genomfört två olika sammanhållna program för vuxna och ungdomar avseende förutsättningarna för demokratisering och informerat om riskerna för och bakgrunden till radikaliseringsprocessen. Programmen har varit olika utformade och genomförts på olika sätt men med samma avsikt. En referensgrupp från förvaltningen har träffat de ansvariga projektledarna vid flera tillfällen och har kunnat ha synpunkter på innehållet utifrån ursprunglig projektplan.

Enligt nämndens beslut ska projekten bidra till följande:

- Bryta tystnaden och stigmatiseringen så att föräldrar vågar söka hjälp.
- Öka kunskapen om vilka förebyggande insatser som föräldrar, samhällsinstitutioner och civilsamhället kan göra.
- Öka förståelsen för radikaliseringsprocessen och vilka signaler som föräldrar kan uppmärksamma och bemöta.
- Fördjupa kunskapen om fredsbudskapet inom islam.
- Ge föräldrar och unga kommunikativa redskap för att kunna bemöta radikala idéer och retorik.

Utbildningstillfällena skulle ges i samarbete med psykologer, teologer, polis, tjänstemän och andra ämneskunniga.

Genom samarbete mellan föreningarna och med förvaltningens tjänstemän ska projektet ge möjlighet att lära av varandra.

Uppföljningen innehåller också

- Korta beskrivningar av de aktiviteter som anordnas.
- Uppgift om hur aktiviteterna marknadsförts för att ge alla intressenter och berörda i Spånga-Tensta möjlighet att delta.
- Uppgift om deltagarantal.
- Aktiviteter och utbildningar ska utvärderas genom enkäter till deltagarna som sammanställs. Visa dokumenterat resultat.

## Uppföljningens beredning

Struktur för projektens genomförande och uppföljningen har genomförts inom avdelningen för Individ- och familjeomsorg i samarbete med Strategiska staben genom en referensgrupp.

## Förvaltningens redovisning

Förvaltningens referensgrupp, Gerd Lundquist föräldrarådgivare, Michael Frejd samordnare och Eva-Britt Leander utvecklingsstrateg har träffat ansvariga för de båda projekten vid tre tillfällen före planerade insatser och deltagit vid några tillfällen under föreläsningarna. Projekten redovisas var för sig här nedan.

### **Islamiskt Kultur Center i Rinkeby, IKCR**

Islamiskt Kultur Center i Rinkeby genomförde sitt projekt i Ross Tensta gymnasiums lokaler och i Tensta servicehus under ”höstlovsveckan”, vecka 44, 26 – 30 oktober 2015. Under namnet ”Ett tryggare samhälle”. Ytterligare en föreläsningsserie erbjuds i Rinkeby-Kista mellan jul och nyår.

Inbjudna är alla som till vardags besöker IKCRs moské i Rinkeby, ungdomar såväl som vuxna. Moskéen har över 1000 medlemmar. Totalt deltog ett 70-tal ungdomar och ett 30-tal vuxna, både män och kvinnor, många men inte alla var från Tensta.

IKCR har uppfattningen att genom att välutbildade föreläsare förmedlar islams fredliga budskap motverkas radikalisering. Genom bättre kunskap om islams ”rätta väg” kan vuxna och vänner genom sina relationer till varandra diskutera och argumentera för vad som anses rätt och riktigt, bryta stigmatiseringen samt öka sina möjligheter att upptäcka om någon riskerar att radikaliseras. Föreläsare från moskéer i Västerås och Finland och Cordoba International School bistod med denna kunskap.

Förvaltningens företrädare föreläste för både ungdomar och vårdnadshavare. Ämnet för dessa föreläsningar var föräldrarådgivningens roll och möjligheter samt vikten av utbildning och slutförda studier. Från Rinkeby-Kista deltog enhetschefen för Preventionsenheten, en fältassistent och en samhällsväglare. Även polisen hade ett föreläsningssnitt om bakgrunden till radikalisering.

Moskéens företrädare efterlyser tydligare information från förvaltningen om var och hur medborgare kan få hjälp vid oro och då individer återvänder efter en resa till krigsdrabbade områden.

IKCRs medlemmar var positivt inställda till stadsdelsförvaltningarnas medverkan om än skeptiska till hur det skulle kunna bidra i ämnet. Moskéens företrädare är mycket positiva till samarbetet och önskar fortsätta samarbetet med kommunen och polisen även efter projektet.

### **Islamiska förbundet i Järva, IFJ**

IFJ lämnade in sin redovisning och utvärdering för sent trots uppmaning. Redovisningen inkom till förvaltningen den 12 januari 2016.

IFJ genomförde sin föreläsningsserie under fyra helger i oktober-november i Tensta servicehus och i Tensta träff. Inbjudan skedde genom marknadsföring till IFJs ordinarie besökare i moskéen.

Varje helg hade olika tema och föreläsare med specifik kunskap var inbjudna. Följande teman avhandlades och diskuterades:

- Utvecklingspsykologi, Yassin Ekdal, psykolog
- Kommunikation och konflikthantering, Anna Sarve, psykolog, IFJ samt företrädare för Föräldrarådgivningen i Spånga-Tensta
- Teologiska frågor, Adisalam Shiino, imam och Daniel Stridsman, islamkännare.
- Radikalisering, Yassin Ekdal, psykolog, Amir Rostami, forskare, Aron Meszaros och Andreas Borgbrant, poliser.

Under lördagar samlades ett 20-tal föräldrar i ca 5 timmar och under söndagar samlades ett 15-tal ungdomar lika lång tid.

Föreläsningsseriens avslutades med ”diplomering”.

En likadan föreläsningsserie hölls i Rinkeby under fyra helger i september. Moskéns medlemmar kunde välja vilken av föreläsningsserien de ville delta i.

I medskickad kopia på ”Resultatrapport ÅRL Projekt 4003-Tensta SDN mot radikalisering” framgår att hela det beviljade bidraget inte använts. De återstående 29 000 kr kan därför återbetalas till Stadsdelsnämnden.

### **Deltagarenkäter**

Endast Islamiska förbundet på Järva har gjort en utvärdering genom intervjuer med några deltagare efter genomgången projekt.

Intervjuerna genomfördes av en utomstående psykolog. I den framgår att deltagarna fått bredare och djupare kunskap i de ämnen som tagits upp samt att man börjat reflektera på sin egen föreställning avseende radikaliseringens mekanismer. Fler önskade sig ännu mer kunskap genom återkommande föreläsningar och samtal. Den genomförda formen med hela dagar under helger ansågs vara påfrestande., hellre kortare pass under längre tid.

Deltagarna uttryckte också att innehållet i föreläsningarna inte når tillräckligt många och ”rätt målgrupp”. Därför skulle upplägget kunnat vara att utbilda deltagare för att sprida kunskap bland grannar, släktingar, vänner etc. Kunskapen och kompetensen som deltagarna fått genom projektet ansågs som så viktig att den borde spridas till fler. Den spridningen sker bäst i relationsskapande sammanhang då ämnet är känsligt för många. För deltagarna har dock projektet betytt att man nu kan prata om ämnet på ett mer öppet sätt.

Förvaltningens referensgrupp avsatte tid och inbjöd till intervjuer med deltagare i båda projekten efter avslutade aktiviteter. Tyvärr blev dessa inställda då inga deltagare kom.

### **Övrigt**

Båda moskéerna har gjort bildspel/inspelningar som en del av dokumentation av projekten.

### **Förvaltningens synpunkter och förslag**

Sedan flera år tillbaka samverkar stadsdelen med det lokala civilsamhället och polisen för att motverka kriminalitet och våld i området. Arbetet fokuserar på att förhindra att ungdomar och unga vuxna rekryteras till olika typer av destruktiva, antidemokratiska miljöer och kriminell verksamhet, där ibland våldsbejakande politisk och/eller religiös extremism. Konkret består arbetet i att förvaltningen samarbetar med föreningar verksamma i området när det gäller trygghetsskapande aktiviteter, såsom studiecirklar, föreläsningar m.m.

Baserat på redovisningarna som inkommit från IFJ och IKCR är det svårt att med säkerhet fastställa vad deras respektive utbildningar som har genomförts under hösten 2015 har fått för effekt. Båda organisationerna är viktiga samverkans parter i stadsdelens pågående arbete enligt ovan.

Förvaltningen noterar synpunkten om behovet av tydligare information som Islamiskt Kultur Center i Rinkeby framfört och kommer arbeta vidare med det.

Förvaltningen föreslår att stadsdelsnämnden ger förvaltningen i uppdrag att fortsätta samarbetet för demokratisering mot radikaliserings i samarbete med moskéerna och andra relevanta aktörer i stadsdelen men då inom det ordinarie linjearbetet.

### **Bilagor**

Islamiskt Kultur Center i Rinkeby, redovisning och utvärdering

Islamiskt Kultur Center i Rinkeby, ekonomisk redovisning

Islamiskt Kultur Center i Rinkeby, programförslag

Islamiska förbundet Järva, programförslag

Islamiska förbundet Järva, kursinbjudan

Islamiska förbundet Järva, projektredovisning inklusive ekonomisk uppföljning mm.